

Osobnost brigádního generála Jaroslava Hrabovského

Při příležitosti letošních oslav osvobození naší obce a 70. výročí konce 2. světové války jsme si připomněli osobnost brigádního generála Jaroslava Hrabovského, od jehož narození uplyne letos 120 let. Byl významným vojákem, velitelem, hrdinou, který byl po návratu z války do své rodné obce slavnostně přivítán a dne 18. ledna 1947 jmenován čestným občanem Petřvaldíka.

Abychom osud a hrdinství petřvaldského rodáka Jaroslava Hrabovského připomínali i dalším generacím, byla na stávajícím památníku padlým občanům z 1. a 2. světové války tomuto generálovi osazena a dne 30. 4. 2015 slavnostně odhalena pamětní deska s vyrytou hodností, jménem, daty, podobiznou a věnováním obce.

Rádi bychom Vás trochu podrobněji seznámili s životem Jaroslava Hrabovského.

Jaroslav Hrabovský se narodil 23. 8. 1895 v Petřvaldíku, jako první syn manželů Vincence a Filomény Hrabovských. Jeho otec byl synem rolníka Františka Hrabovského v Petřvaldíku z č.p. 26 a matka byla dcerou domkaře Josefa Šindla v Petřvaldě z č.p. 18. Brzy po narození syna Jaroslava, otec Vincenc přebírá obchod se smíšeným zbožím v Petřvaldě č.p. 18 ve zděděném domě po rodičích manželky. Bratr matky Filomény, Josef Šindel, svobodný muž bydlící na č.p. 18, neměl nejlepší pověst, a byl otcem hrdinného letce Jaroslava Hlaváče. Josef Šindel padl za 1. světové války v roce 1918.

Jaroslav Hrabovský, nejstarší z početné rodiny, žil v Petřvaldíku jen velmi krátkou dobu, své dětství prožíval v Petřvaldě na č.p. 18. V letech 1902-1907 navštěvoval trojtřídní obecnou školu v Petřvaldě, v letech 1907-1911 studoval na zemské vyšší reálce v Příboře, a po ukončení IV. třídy reálky pokračoval ve studiu na obchodní akademii. Jaroslav Hrabovský dokončil studium na obchodní akademii za 1. světové války v roce 1915.

Po absolvování obchodní akademie v Brně byl Jaroslav Hrabovský v březnu 1915 povolán do rakousko-uherské armády a jako jednoroční dobrovolník nastoupil k náhradnímu praporu pěšího pluku 100 do Opavy. Po ukončení školy pro záložní důstojníky odjel k bojujícímu pluku na frontu, kde v květnu 1916 v hodnosti desátníka padl do ruského zajetí. Po ročním pobytu v zajateckém táboře v Teraspolu (Chersonská gubernie) se v červenci 1917 přihlásil do čs. legií a z počátku působil jako náborový emisar. V lednu 1918 se vydal na cestu do Kyjeva, ale vzhledem k vypuknutí ozbrojeného konfliktu s bolševiky se mu již nepodařilo nastoupit službu u čs. legií, a proto v květnu vstoupil do tzv. Kornilovova praporu Ruské dobrovolnické armády gen. Děnikina. Postupně se vypracoval až na praporčíka a velitele kulometné čety. Do nově vzniklého Československa přijel přes Rumunsko koncem července 1919 a po měsíční repatriční dovolené nastoupil jako účetní na Centrální úřad vojenských podniků hospodářských a průmyslových při MNO v Praze. V srpnu 1918 mu byla přiznána hodnost poručíka. Počátkem ledna 1920 byl přidělen ve funkci velitele čety k pěšímu pluku 39 do Bratislavy. Zde však setrval jen krátce a koncem téhož měsíce 1920 odjel k hraničářskému praporu 10 do Trebišova. Zde zastával nejprve funkci velitele náhradní roty, později proviantního důstojníka či velitele hraničářské roty a nakonec velitele poddůstojnické školy. V září 1920 byl povýšen na nadporučíka a o rok později se stal vojákem z povolání. V listopadu 1921 dosáhl hodnosti kapitána. Od dubna 1922 sloužil u pěšího pluku 3 v Kroměříži, nejprve jako velitel pěší roty, od července 1923 ve funkci

pobočníka velitele I. praporu. V lednu 1926 nastoupil na Válečnou školu do Prahy a během studia byl v červenci 1926 povýšen na štábního kapitána. Po ukončení školy se v říjnu 1928 jako štábní kapitán generálního štábu stal přednostou 1. (organizačního) oddělení štábu 7. divize v Olomouci. V červenci 1929 byl povýšen na mjr. gšt. V říjnu téhož roku následovalo přeložení na Zemské vojenské velitelství do Brna. Zde působil nejprve u 2. (zpravodajského) oddělení štábu, z toho od října 1931 ve funkci přednosta. V červnu 1930 se stal pplk. gšt. Od září 1933 převzal řízení 3. (operačního) oddělení štábu. Zemské vojenské velitelství v Brně opustil v říjnu 1935, když byl přeložen k pěšímu pluku 8. Slezskému jako velitel I. praporu v Místku, přesunutého od listopadu 1935 do Slezské Ostravy. Po roční praxi u vojsk se vrátil na velitelství 7. divize do Olomouce a stal se náčelníkem štábu. V září 1937 byl přemístěn na MNO, kde nadále působil jako přednosta mobilizační skupiny 1. (organizačního) oddělení Hlavního štábu. V průběhu mnichovské krize, po odchodu vedoucích funkcionářů Hlavního štábu na Hlavní velitelství do Račic, řídil od 25. 9. do 4. 10. 1938 činnost uvedeného oddělení. Po okupaci českých zemí se zapojil do protinacistického odboje v rámci organizace „Obrana národa“. Na sklonku roku 1939 byl ovšem nucen před hrozícím zatčením emigrovat tzv. Balkánskou cestou do zahraničí. Koncem ledna 1940 dorazil do Francie a přihlásil ke službě v čs. armádě. Nejprve sloužil u tzv. vojenské správy Čs. národního výboru v Paříži, ale počátkem února byl zařazen u 1. čs. divize jako zástupce velitele pěšího pluku 3. Na začátku dubna se stal velitelem II. praporu. Po přepadení Francie převzal velení pluku a koncem června řídil jeho evakuaci z jihofrancouzského Cete do Velké Británie. Od září 1940 působil na MNO v Londýně, kde byl pověřen řízením činnosti 2. (organizačního a výcvikového) oddělení III. odboru. V září 1944 odjel do SSSR s předurčením na funkci náčelníka štábu Velitelství osvobozovaného území. Po cestě přes Středomoří, Kavkaz a Ukrajinu dorazil koncem listopadu na místo určení. V důsledku negativního postoje sovětské strany nebylo zmíněnému velitelství umožněno rozvinout svoji činnost a pplk. gšt. Hrabovský se v polovině dubna 1945 stal zástupcem velitele 1. čs. samostatné brigády 1. čs. armádního sboru, se kterou se zúčastnil osvobozovacích bojů o Vrútky, Malou Fatru, Žilinu a postupu na Vsetín. Počátkem května byl přidělen na MNO v Košicích a do osvobozené Prahy přijel až na sklonku měsíce. V polovině srpna odešel do Litoměřic, kde se stal zástupcem velitele 12. divize. V listopadu 1946 následovalo přemístění do Olomouce, kde převzal velení 7. divize. Na brigádního generála byl povýšen v únoru 1947 se zpětnou účinností k 1. 5. 1942. Od prosince 1947 velel II. sboru v Písku. V červnu 1949 byl postaven mimo službu a 1. 1. 1950 následovalo přeložení do výslužby. Koncem téhož měsíce byl gen. Hrabovský zatčen a internován společně s dalšími devíti generály v táboře nucených prací v barokní pevnosti Mírov. Na následky krutého zacházení během internace zemřel 7. 3. 1951 ve vězeňské nemocnici v Olomouci.

Brigádní generál Jaroslav Hrabovský byl nositelem celé řady čs. i zahraničních vyznamenání, mimo jiné Čs. válečného kříže 1914-18, Čs. revoluční medaile, Medaile vítězství, Čs. válečného kříže 1939, Čs. medaile Za chrabrost před nepřítelem, Čs. medaile Za zásluhy I. stupně, Čs. vojenské pamětní medaile či ruského Kříže sv. Jiří (za boje na Donu v r. 1918) a Trnové koruny na stuze sv. Stanislava (za boje na Kubáni v r. 1918).

Z archivních materiálů Ing. Jiřího Hýla připravila Ing. Šárka Fabiánová